

Kompressionsbehandling av venösa bensår

Kompressionsbehandling utgör grunden för behandlingen av venösa sår. Den venösa hypertensionen motverkas, venöst återflöde förbättras liksom mikrocirkulationen, samt ödemet i vävnaden minskas.

Kompressionsbehandling kan genomföras på olika sätt:

- Linda med hög- eller lågelastiska bindor
- Strumpor
- Pumpstövel

Högelastiska bindor och kompressionsstrumpor tas vanligen av varje kväll och på varje morgon.

Kompressionslindning kan ske med åtta-turer (se bild 5) eller cirkulärturer (se bild 6a och 6b).

Bild 5. Åtta-turer med en 50% överlappning. (Foto: Annika Nordström)

Bild 6a. Cirkulär-turer med 50 % överlappning. Tätare turer ger högre tryck. (Foto: Annika Nordström)

Bild 6b. Cirkulär-turer med 75 % överlappning. (Foto: Annika Nordström)

Kompressionslindning med hög eller lågelastiska bindor

Högelastisk binda Elodur fine (eller Perfekta fein för extralånga ben) (se bild 7 - 9).

Bild 7. Vinkla foten i 90°. Börja linda ifrån tåspetsen, 2-3 cirkulär-turer för att i nästa tur gå upp över hälen. (Foto: Annika Nordström)

Bild 8. Nästa tur täcker halva föregående tur, för att sedan gå tillbaka ner över foten och effektivt "låsa" hälturen. Det är viktigt att få hela hälen täckt. (Foto: Annika Nordström)

Bild 9. Efter att hälen täckts lindar man cirkulär-turer med en 50 % överlappning och en 50 % sträckning på bindan hela vägen upp till knäskålen. Lindningen avslutas 2 cm under knävecket för att undvika skav. (Foto: Annika Nordström)

En **högelastisk** binda har högt arbetstryck och högt vilotryck. Trycket från en högelastisk binda bör vara 40 mm Hg vid ankeln, 30 mm Hg vid vaden och 20 mm Hg nedom knät. Elodur fine, liksom Perfekta fein, högelastisk binda består av bomull och elastiska trådar och är 10 cm bred. En högelastisk binda bör tas av på natten.

Lågelastisk binda Pütter (se bild 10 - 13).

Bild 10. Börja med att vinkla patientens fot i 90°. Lindningen börjar med en 8 cm bred binda ifrån tåbasen. Man lindar inifrån och ut. Bindan lindas cirkulärt 2-3 turer för att sedan gå upp över hälen. (Foto: Annika Nordström)

Bild 11. Nästa tur täcker halva föregående tur, för att sedan gå tillbaka ner över foten och effektivt "låsa" hälturen. Det är viktigt att få hela hälen täckt. (Foto: Annika Nordström)

Bild 12. Vid ankeln lindas 3-4 cirkulärturer för att därefter göra en uppåttigande tur över vaden. Lindningen avslutas med en löst cirkulär tur 2 cm under knävecket. (Foto:Annika Nordström)

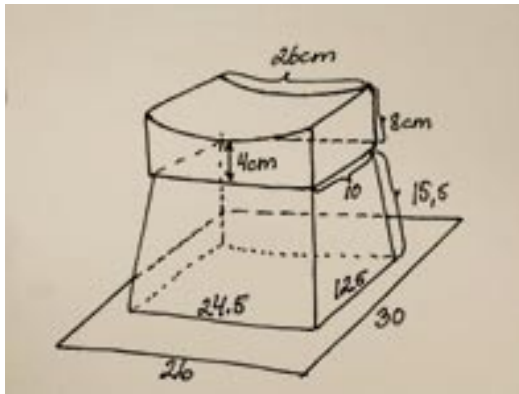
Bild 13. Binda nr 2 är 10 cm bred. Starta ifrån ankeln med åtta turer (upp- och nedåtgående turer) och en 50 % överlappning. Avsluta 2 cm under knävecket. (Foto:Annika Nordström)

Pütter låglastisk binda består utav bomull och ger ett högt arbetstryck och ett lågt vilotryck.

Vid kompressionsbehandling använder man sig av två bindor, en 8 cm bred och en 10 cm bred, välj låglastiska bindor till patient med samtidig arteriell cirkulationsnedsättning.

Bock

En bock är mycket användbar vid lindning av ben (**se ritning bild 14**).

Bild 14. Bock att stödja ben på vid omläggning.

Gemensamt för hög och lågelastiska bindor

Lager	fler lager	ger högre tryck
Bredd	smal binda	ger högre tryck
Sträckning	hög sträckning	ger högre tryck
Benets omfång	mindre omfång	ger högre tryck

Polstring

Polstring med vadd (Soffban) förbättrar kompressionseffekten genom att trycket utjämnas, vadden lindas på ifrån tåbasen upp till knät med cirkulärturer. Polstring kan även användas som skydd för ömtåliga eller smärtsamma områden.

Pelotter av skumgummi kan klippas ut fyller nedsänkningar runt malleolerna, eller avlasta sår.

Kvarvarande kompression

Lågelastiska bindor eller flerlayerskompression i form av 2-3-4 layersbandage sitter på under flera dygn och ger därför bra kompression dygnet runt. Lågelastiska bindor lindas vanligen om 2-3 gånger i veckan och flerlayersbandage byts vanligen 1-2 ggr/ vecka.

Flerlayerskompression

- 2layers bandage kan bestå av Proguide eller en kombination av ett innerförband Zipzoc Salvstrumpa och ett ytterförband t.ex. i form av en kohesiv binda (Coban eller CoPlus).
- 3layers bandage kan bestå Profore lite eller 2layersbandage med ett annat sårförband under
- 4layers bandage består av Profore som finns i olika storlekar efter mätning av ankelomfånget och består av: sårkontaktlager; polstringslager; kräpplager; lätt kompressionslager; samt ytterst en kohesiv CoPlus-binda finns nu även som latexfri.

För Proguide, Profore mät ankelomfång innan storlek väljs.

Kompressionsproduktnamn, storlek och tillverkare

Av Westma upphandlade storlekar 2007-2010

Coban	10cmx3m	3M Svenska AB
Elodur fine	10cmx7m	Smith & Nephew AB
Perfekta fein	10cm x10m	Lohmann &Rauscher
Profore lite	18-25 cm	Smith & Nephew AB
Profore	18-25, 25-30, >30 cm	Smith & Nephew AB

ProGuide	22-28cm	Smith & Nephew AB
Pütter	8cmx5m, 10cm x5m	HARTMANN-ScandiCare AB
Soffban Natural	10cmx2,5m	Smith & Nephew AB
Zipzoc Salvstrumpa	10 styck apoteksvara	Smith & Nephew AB

Kompressionsstrumpor

När de venösa bensåren är läkta kan patienten börja med måttbeställda kompressionsstrumpor klass 2-3 som profylax.

Dessa medicinska hjälpmedel kan patienter med läkta venösa bensår i VG-regionen fås kostnadsfritt i många fall - för regelverk se handbok för förskrivning av personliga hjälpmedel:

http://www.vgregion.se/vgrtemplates/Page_____37315.aspx

För patientinformation

<http://www.vgregion.se/upload/Handbok%20för%20förskrivning%20av%20personliga%20hjälpmedel/Broschyr%20hjälpmedel.pdf>

Ansvarig: *Carita Hansson*